

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027

за развитие на земеделието и селските райони

Европейски съюз

Стратегически план за
развитие на земеделието и
селските райони (2023-2027)

Европейски земеделски фонд за
гарантиране на земеделието

Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

17.2.2025 г.

X PCP01-2/17.02.2025

Signed by: Tsetsa Valcheva Tsekova

Одобрил:

X

д-р Лозана Василева
Зам.-министър на земеделието и храните
Signed by: Lozana Nava Vasileva

ПРОТОКОЛ

ОТ ПРОВЕДЕНА ПИСМЕНА ПРОЦЕДУРА

ЗА НЕПРИСЪСТВЕНО ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ

**НА КОМИТЕТА ПО НАБЛЮДЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (СПРЗСР 2023-2027 Г.)
В ПЕРИОДА 24.01-07.02.2025 Г., УДЪЛЖЕНА ДО 14.02.2025 Г.**

ФАКТОЛОГИЯ:

В съответствие с чл. 23 от Вътрешните правила за работа на Комитета за наблюдение (КН) на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони и взето решение на проведеното 5-то заседание на КН, че разглеждането и одобрението на критерии за подбор на заявления по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, насочени към подпомагане на инвестиции за развитие на услуги, ще продължи на писмена съгласувателна процедура, в периода 24.01. - 07.02.2025 г се проведе писмена процедура за одобрение на:

1. Предложение на Управляващия орган (УО) на СПРЗСР 2023-2027 г. за критерии за подбор на заявленията за подпомагане по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, насочени към подпомагане на инвестиции за развитие на услуги.

2. Предложение на УО на СПРЗСР 2023-2027 г. за методика за оценка на заявленията за подпомагане по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, насочени към подпомагане на инвестиции за развитие на услуги.

При съгласувателната процедура писмени становища са получени от:

1. г-жа Кристина Цветанска - Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП);

2. УО на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027 г.“;

3. г-н Божидар Петков – Българска асоциация на малинопроизводителите и ягодоплодните;

4. г-жа Ива Иванова – изпълнителен директор на Държавен фонд „Земеделие“;

5. проф. д-р Виолета Божанова – председател на Селскостопанска академия, която съгласува без бележки.

Становищата и тяхното отразяване са посочени в **Приложение 1** към настоящия протокол.

Съобразявайки се с направените предложения, изпратени от представители на КН, УО на СПРЗСР предложи удължаване на срока на писмената процедура до 14.02.2025 г.

По време на удължената процедура не са получени писмени становища.

В резултат от проведената писмена процедура, удължена до 14.02.2025 г. и в съответствие с чл. 20 ал. 3 на ПМС № 302/2022 г. Комитетът за наблюдение на СПРЗСР 2023-2027 г. взе следните РЕШЕНИЯ:

1. Комитетът за наблюдение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (Стратегическия план) 2023-2027 г. одобрява актуализираното предложение на УО на СПРЗСР (2023-2027 г.) за критерии за подбор на заявленията за подпомагане по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, насочени към подпомагане в сектора за развитие на услуги.

2. Комитетът за наблюдение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (Стратегическия план) 2023-2027 г. одобрява актуализираното предложение на УО на СПРЗСР (2023-2027 г.) за методика за оценка на

заявленията за подпомагане по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, насочени към подпомагане в сектора за развитие на услуги.

2/17/2025

17.2.2025 г.

X

Елена Иванова
Директор на дирекция "Развитие на селски
Signed by: Elena Angelova Ivanova

17.2.2025 г.

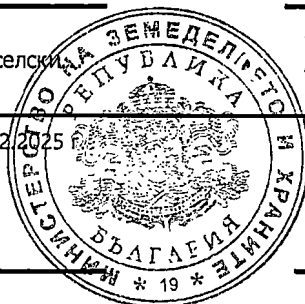
X

Аделина Стоянова
Директор на дирекция "Директни плаща...
Signed by: Adelina Kirilova Stoyanova

17.2.2025 г.

X

Ирина Лазарова
Директор на дирекция ПМОП
Signed by: Irina Nachkova Lazarova

X

Деница Динчева
Директор на дирекция "Животновъдство"
Signed by: Denitsa Boykova Dincheva

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“
⑨

Приложение 1.

СПРАВКА ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ КОМЕНТАРИ ОТ ПРОВЕДЕНАТА ПИСМЕНА НЕПРИСЪСТВЕНА ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОДОБРЕНИЕ ОТ КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (2023-2027) НА КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ЗАЯВЛЕНИЯТА ЗА ПОДПОМАГАНЕ ПО ИНТЕРВЕНЦИЯ П.Г.3 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕСЕЛСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“, НАСОЧЕНИ КЪМ ПОДПОМАГАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА УСЛУГИ				
№	Организация-участник в КН на СПРЗСР/Дата на получаване	Коментар/Предложение	Приети/ неприети	Становище на УО на СПРЗСР
1.	Кристина Цветанска Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП), получено на 05.02.2025 г.	Относно предложени за гласуване критерии за подбор на заявления за подпомагане по интервенция П.Г.3 – „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ насочени към развитие на услуги БАКЕП гласува „въздържал се“. МОТИВИ: 1. Нашата асоциация неколкократно е представяла мотивирани предложения (по ваша покана) за включване на допълнителни КИД (от секторите образование, спорт и допълнителни здравни грижи) към критерий 3.3. както следва: два пъти писмено; устна защита в КН; два пъти устна защита в Работна група. В резултат, въпреки множеството аргументи изказани както писмено, така и устно по време на обсъжданията, нашите предложения не са приети. Предложеният от вас допълнителен критерий за развитие на дейности в КИД R 93.2 „Дейности,	1. Не се приема.	1. Всички получени предложения за приоритетни дейности, включително дейности, попадащи в КИД R 93.2 „Дейности, свързани с развлечение и отдиш“ бяха обсъдени в рамките на последната тематична работна група на 13.01.2025 г. В резултат на проведената дискусия и предвид изказаните съображения и осигуреното подпомагане на част от предложените дейности в рамките на други мерки и интервенции, даването на приоритет бе ограничено до група 93.2.

	свързани с развлечение и отгдих“ не е мотивиран, не отговаря на предложения от нас и от други членове КИД 93.1 (който е свързан със спортни дейности) и не считае, че ще оправдае очакванията за „съживяване на местната икономика“. Изискването за подготвяне на предложения, които не се приемат, въпреки всички мотиви е неприемливо заради незначителното на труда на членовете на КН, а включването на допълнителен критерий (неясно от кого предложен и защитен) е неопроизходно. 2. В методиката за оценка липсват текстове, които указват че по критерий 1.1. ще се присъждат точки и в случаите на ООД/АД, при което повече от 50% от капитала е собственост на две или повече жени. Аналогично, липсват текстове, които указват, че по критерий ще се присъждат точки в случаите на ООД/АД, при което повече от 50% от капитала е собственост на две или повече лица на възраст до 40 г. 3. В методиката за оценка по критерии 2.1 и 2.2 има текст, който е грешен: „В случаите на кандидати по т. 11 от Раздел 10.1 земеделски стопани, регистрирани като ЕТ или ЕООД, за изпълнение на изискването по този критерий се признават обстоятелствата за физическото лице земеделски стопанин, регистрирано по Наредба № 3 от 1999 г., едноличен собственик на капитала, като за изчисление на размерът на оперативната печалба се взимат същите данни от ОПР на физическото лице“. Кандидатите са ЮЛ – ЕООД или ЕТ и е редно от техните ОПР да се взимат данните. Предложението от вас вариант трябва да е по-скоро изключение, а не	2. Приема се. 3. Не се приема.	2. Текстовете на критерии 1.1. и 1.2., и отностимите в методиката за оценка на заявленията за подпомагане са прецизирани. 3. Цитираният от Вас текст се отнася за конкретна група кандидати и има за цел да внесе допълнително разяснение. Кандидат по т. 11 от Раздел 10.1 е новообразуван/о едноличен търговец (ЕТ) или ЕООД, чиито собственик е регистриран земеделски стопанин по Наредба № 3 от 1999 г. като физическо лице и желае да кандидатства като земеделски стопанин.
--	---	--	--

		правило и да се прилага само ако кандидатът е изявил такава воля.		
УО на ПКИП, получено на 06.02.2025 г.	УО на ПКИП подкрепя предоставените Критерии за подбор и методика за оценка на заявленията за подпомагане по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, за предстоящ прием, насочен към подпомагане на инвестиции за развитие на услуги със следната бележка: За периода 2021-2027 година няма установена демаркация на ниво програми. Подходът, който е възприет до момента, е съгласуване на демаркацията/допълняемостта между мерките по Стратегическия план за развитие на земеделското и селските райони в България за периода 2023-2027 (СПРЗСР) и програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП), отчитайки спецификите и насочеността на подкрепата. На основа на този подход по процедура BG16RFPR001-1.004 „Подкрепа за семейните предприятия, предприятия от творческите индустрии и занаятите“, след проведена кореспонденция с УО на СПРЗСР (Ваше писмо с вх. № 26-У-103-1/02.04.2024 г.), е осигурена възможност за подкрепа на микропредприятията със седалище или клон със седалище на територията на селски район, заявяващи за подпомагане дейности, които също ще се осъществяват на територията на селските райони в Република България. В резултат на горното в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от публикуваните Условия за кандидатстване по мярката е предвидено следното ограничение: „В случай че кандидат е микропредприятие по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на	Предложението се приема.	При разработване на насоките за кандидатстване по приемите по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ е включен текст относно демаркацията между Стратегическия план за развитие на земеделското и селските райони в България за периода 2023-2027 (СПРЗСР) и програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП), в раздел 11.2 „Недопустими дейности“ а именно: С оглед избягване припокриването с други програми и фондове, в рамките на Стратегическия план по ОСП не се предоставя подкрепа за инвестиции в неземеделски дейности, за действащи микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП със седалище на територията на селски район и земеделски стопани в селските райони, за кандидати одобрени за подпомагане по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-1.004 „Подкрепа за семейните предприятия,	

2.

	територията на селски район и е заявил за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България както по настоящата процедура, така и по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони” от СПРЗСР, в случай на одобрение и по двете мерки, има право да получи финансиране само по една от тях. В случай че преди сключването на административен договор по настоящата процедура по ИКИП се установи, че предприятието е сключило договор за финансиране по посочената интервенция от СПРЗСР (който не е прекратен), то на съответния кандидат ще бъде издадено Решение за отказ от предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура.”. Кандидатите по процедурата следва да декларира, че са запознати с посоченото обстоятелство в Декларацията при кандидатстване, която задължително се представя при подаването на проектните предложения. Процедура BG16RFPR001-1.004 „Подкрепа за семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и занаятите“ по ИКИП е обявена на 31.05.2024 г. с краен срок за кандидатстване: 16.09.2024 г. В процес на оценка са 2 768 проектни предложения. В тази връзка УО на СПРЗСР следва да предприеме необходимите действия и включване на горепосоченото изискване като част от условията за финансиране по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони”, която ще се реализира по СПРЗСР с оглед гарантиране на демаркацията и недопускане на двойно финансиране по линия на процедура BG16RFPR001-1.004 „Подкрепа за семейните предприятия, предприятията от творческите	предприятията от творческите индустрии и занаятите”.
--	---	--

	индустрии и занаятите“ по ПКПП и съответно по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ за предстоящия прием от Стратегическия план за развитие на земеделското и селските райони в България за периода 2023-2027 г. В допълнение, предвид риска от двойно финансиране и с цел гарантиране на демаркацията, както и във връзка с подхода, който е възприет от двата управляващи органа до момента, следва УО на СПРЗСР да съгласува/уточни предварително демаркацията/допълняемостта със сходни процедури по ПКПП, отчитайки спецификите и обхвата на подкрепата (допустими дейности, кандидати, сектори и др.).		
Божидар Петков Българска асоциация на малинопроизводителите и ягодоплодните (БАМ- Я), получено на 07.02.2025 г.	Предложения по прием на заявления за подпомагане на дейности, по Интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ насочени към развитие на услуги	1. Не се приема.	1. Модернизация и внедряването на иновации и цифровизация в устойчиви стопанства, насърчаване на връзките между производителите и науката и създаване на условия за обмен на знания, иновации са потребност с ключова роля за изпълнението на специфична цел 2 от Стратегическия план за развитие на земеделското и селските райони в България за периода 2023-2027 (СПРЗСР), а именно за засилване на пазарната ориентация и

			повишаване на конкурентоспособността на стопанствата, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план, включително поставяне на по-голям акцент върху научните изследвания, технологиите и цифровизацията.
	2. По Критерий „Иновации насочени към развитието на услуги“ предлагаме за иновация да се счита иновативен процес, при осъществяването на нови услуги за кандидата, както за нови предприятия, така и за съществуващи, който да се доказва с Документ, верифициран от научен център в съответната област.	2. Не се приема.	2. Настоящото определение за „Иновация“ ясно дефинира какво се счита за такава, а именно „въвеждане на нови машини, съоръжения и оборудване, за които са представени патент и/или полезен модел и/или лиценз за ползване на патент и/или полезен модел, издадени от Българското или Европейското патентни ведомства“. Така формулирано, същото елиминира различните интерпретации, които могат да възникнат при по-абстрактни или разширени определения като „иновативен продукт“ и „иновативен процес“. По този начин най-лесно, правилно и без да е налице субективен елемент може да се изчисли размерът на разходите за иновации, включени в заявлението за подпомагане. Критериите за оценка на иновация в предложената дефиниция са базирани само на официално признаци, стандартизирани и лесни за верификация документи, издадени от Българското или

	3. В допустимите разходи по направление услуги предлагаме да се дефинира, като допустимост <table><tr><td>мобилни обекти върху специализирани транспортни средства, бусове и ремаркета, които са описани МПС категория N1 съгласно чл. 149 ал.1 т. 3 от Закона за движение по пътищата</td><td>моторни превозни средства, проектирани и конструирани основно за превоз на товари с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 т. , както и ремаркета включващи мобилни лекарски и зъболекарски кабинети, фризьорски услуги и маникюр, обекти, в които се предлага храна/закуски, пици, дюнери, грил скара и т. н., мобилни ветеринарни клиники, линейки и лаборатории, мобилни строителни работилници, мобилни сервиси за леки автомобили и земеделска техника, мобилно химическо чистене, разнос на храна и всякакъв вид друг вид мобилни услуги необходими за селските региони</td></tr></table>	мобилни обекти върху специализирани транспортни средства, бусове и ремаркета, които са описани МПС категория N1 съгласно чл. 149 ал.1 т. 3 от Закона за движение по пътищата	моторни превозни средства, проектирани и конструирани основно за превоз на товари с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 т. , както и ремаркета включващи мобилни лекарски и зъболекарски кабинети, фризьорски услуги и маникюр, обекти, в които се предлага храна/закуски, пици, дюнери, грил скара и т. н., мобилни ветеринарни клиники, линейки и лаборатории, мобилни строителни работилници, мобилни сервиси за леки автомобили и земеделска техника, мобилно химическо чистене, разнос на храна и всякакъв вид друг вид мобилни услуги необходими за селските региони	3. Приема се частично.	Европейското патентни ведомства, които са гаранция за обективно проведена експертиза, вместо на субективна оценка. 3. В Стратегическия план за развитие на земеделското и селските райони в България за периода 2023-2027 (СПРЗСР) изрично е записано, че една от целите на интервенцията е подобряване на здравните и социалните услуги и разширяване на здравните и социални мобилни услуги. За изпълнение на тази цел е заложено осигуряването на инвестиции за бизнеса в областта на здравеопазването и социалните услуги за преодоляване на множество здравни проблеми и предизвикателства в селските райони като достъпни, качествени, здравни и социални услуги. Предвижда се финансиране на инвестиции в мобилни здравни услуги максимално близки до здравните нужди на населението у подкрепа за изграждане на дневните центрове и обновяване на материалната база за дневни центрове възрастните хора, деца с увреждания и деца с хронични заболявания. В тази връзка предложението Ви за „мобилни обекти върху специализирани
мобилни обекти върху специализирани транспортни средства, бусове и ремаркета, които са описани МПС категория N1 съгласно чл. 149 ал.1 т. 3 от Закона за движение по пътищата	моторни превозни средства, проектирани и конструирани основно за превоз на товари с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 т. , както и ремаркета включващи мобилни лекарски и зъболекарски кабинети, фризьорски услуги и маникюр, обекти, в които се предлага храна/закуски, пици, дюнери, грил скара и т. н., мобилни ветеринарни клиники, линейки и лаборатории, мобилни строителни работилници, мобилни сервиси за леки автомобили и земеделска техника, мобилно химическо чистене, разнос на храна и всякакъв вид друг вид мобилни услуги необходими за селските региони				

		4. Във връзка с повишаването на енергийната ефективност и независимостта от ел. захранване на мобилните обекти да се допусне в инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ насочени към развитие на услуги, като допустим разход - Разходи за мобилни/преместяеми инсталации за производство на енергия от ВЕИ; В Рамките на процедурата на Комитета по наблюдение, Ви информираме за следното: По Критериите за подбор и методика за оценка на заявленията за подпомагане по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - УСЛУГИ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.: 1. В колона „Условия за изпълнение“ към критерий 3.2 е посочено че: „Над 80% от допустимите инвестиционни разходи, включени в заявлението за подпомагане включват инвестиции в един или повече производствени сектори ...“. Думата „производствени“ следва да отпадне. 2. Текстът в точка 4 от Раздела маркиран с ВАЖНО следва да се отнася и за критерий 4, а не само за критерий 3. 3. В указанията за прилагане на критерий 2.1 и 2.2 следва да се уточни, че в „заявената стойност на инвестициите и дейностите в заявлението за	4. Не се приема	транспортни средства“ се приема частично. Разходи за „ моторни превозни средства, проектирани и конструирани основно за превоз на товари с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 т.“ са допустими за финансиране. 4. Мобилни/преместяеми инсталации за производство на енергия от ВЕИ“ не са част от действащата нормативна уредба.
Ива Иванова Държавен фонд „Земеделие“, получено на 07.02.2025 г.	1. Приема се. 2. Приема се. 3. Приема се.	1. Текстът е прецизиран. 2. Текстът е прецизиран. 3. Текстът е прецизиран.		

	подпомагане“ се включват само инвестиционните разходи. 4. В точка 6.5 (указанията за прилагане на критерий 3.1) следва да се посочи, че критерият се счита за изпълнен, когато: „Над 80% от допустимите инвестиционни разходи, включени в заявлението за подпомагане са свързани с един или повече от изброените приоритетни сектори“. 5. В т. 6.5 (указанията за прилагане на критерий 3.1) е посочено, че „За приоритетна дейност по код Е 38 от изброените в критерия кодове, по настоящия прием следва да бъдат взети всички дейности, с изключение на дейността, класифицирана в група 38.3 “Рециклиране на материали”, но същевременно в т. 6 от раздел 11.2 като недопустими дейности са посочени и дейности по КИД-2008 по класове 33.12 Събиране на опасни отпадъци и 38.22 Обработване и обезвреждане на опасни отпадъци. В тази връзка, цитираните кодове също следва да бъдат изключени от обхвата на критерия. 6. В т. 6.5, 6.6, 6.7 и 6.8 следва да се допълни, че: „Принадлежността на проекта към съответния сектор се определя на база всички приложени документи, в т.ч. представения бизнес план и заложените приходи и инвестиции по проекта“. 7. В т. 6.8 е целесъобразно да се посочат допустимите дейности, включени в КИД 93.2. 8. Указанията по т. 6.11.3 следва да се прецизират и уеднаквят с указанията по критерий 1.1 и 1.2, които са аналогични.	4. Приема се. 5. Приема се. 6. Приема се. 7. Не се приема. 8. Приема се.	4. Текстът е прецизиран. 5. Текстът е прецизиран. 6. Текстът е прецизиран. 7. По критерий 4.1 са изброени недопустимите дейности, което предполага, че всички останали дейности от група 93.2 са допустими. 8. Текстовете са прецизирани.
--	--	---	--